

RĪGAS
PLĀNOŠANAS REĢIONS

RĪCĪBAS PLĀNA RĪGAS METROPOLES AREĀLA ATTĪSTĪBAI IZSTRĀDES GAITA

Rūdolfš Cimdiņš

Rīgas plānošanas reģions

Telpiskās plānošanas nodaļas vadītājs

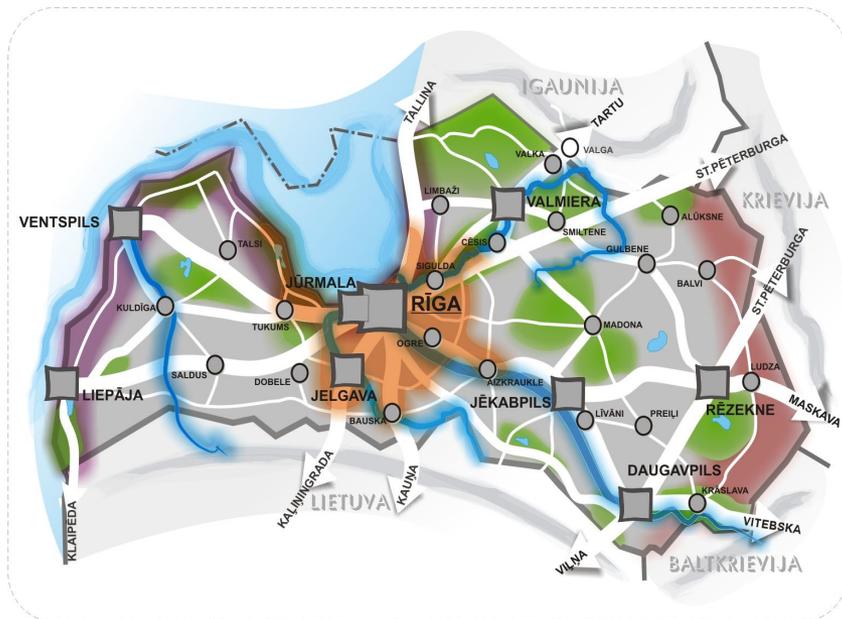
2018.gada 15.jūnijs

RPR Attīstības padomes sēde

Ogre, Ogres novada Kultūras centrs

METROPOLES PLĀNA MĒRĶIS UN BŪTĪBA

Avots: „Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030”

Dokumenta nosaukums

“Rīcības plāns Rīgas metropoles areāla attīstībai”

Nacionālo interešu telpa

Rīgas metropoles areāls kā mērķteritorija noteikta Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2030 (2010)

Plāna izstrādes mērķis (Latvija 2030 noteiktais)

Panākt Rīgas metropoles areāla **saskaņotu attīstību** un tur **notiekošo procesu koordinēšanu**, izmantojot integrētu pieeju un kompleksus risinājumus, lai saskaņotu valsts, Rīgas pilsētas, Rīgas metropoles areālā ietilpstošo pašvaldību un iedzīvotāju intereses

Netiešais mērķis

Kvalitatīva **dialoga veidošana** metropoles attīstības ‘dalībnieku’ starpā plāna izstrādes un īstenošanas procesā

Dokumenta veids un statuss

Tematisks plāns ar Rīgas metropoles areāla **integrētiem attīstības risinājumiem**. Plānu apstiprina RPR attīstības padome

METROPOLES PLĀNA IZSTRĀDES VIRZĪBA

RPR Attīstības padomes lēmums (Rīgā, 08.12.2017)

Par RPR tematiskā plāna “Rīgas metropoles areāla rīcības plāns” izstrādi un darba uzdevuma sagatavošanu

Pamatojuma izstrāde, Plāna izstrādes darba uzdevuma projekta sagatavošana

Rīgas metropoles areāla rīcības plāna izstrādes pamatojums
(Nacionāla un reģionāla līmeņa plānošanas dokumentu, veikto pētījumu pārskats)

Darba uzdevuma saskaņošana ar VARAM, ZPR un 17 RPR pašvaldībām

RPR Attīstības plānotāju Konsultatīvā darba grupa (Salaspilī, 28.02.2018)

Darba uzdevuma projekta izskatīšana un precizēšana

RPR Attīstības padomes lēmums (Tīnūžos, 16.03.2018)

Pilnveidotā darba uzdevuma apstiprināšana, plāna izstrādes uzsākšana

Plāna izstrādes Koordinācijas grupas sanāksme (Rīgā, 08.05.2018)

Metropoles areāla teritoriālā ietvara un risināmo jautājumu izskatīšana

ESPON seminārs plāna izstrādes atbalstam (Jūrmala, 13.-14.06.2018)

2 dienu pasākums ar ESPON, starptautisku ekspertu un vietējo speciālistu līdzdalību

PLĀNA IZSTRĀDES KOORDINĀCIJAS GRUPA

Sastāvs (saskaņā ar Darba uzdevumu)

Rīgas plānošanas reģions (Plāna izstrādes vadošā un koordinējošā institūcija)

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

Satiksmes ministrija

Izglītības un zinātnes ministrija

Pārresoru koordinācijas centrs

Zemgales plānošanas reģions

Rīgas metropoles areālā ietilpstošās pašvaldības:

Republikas pilsētas – Rīga, Jūrmala, Jelgava

Pierīgas pašvaldības – Salaspils novads, Olaines novads

Reģiona centru pašvaldības – Ogres novads, Siguldas novads

Metropoles areāla ietekmes pašvaldības – Alojas novads, Jaunpils novads

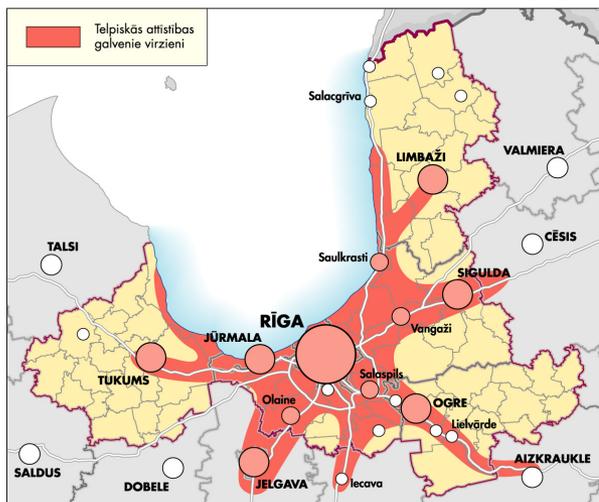
Darbība

Institūciju deleģēti pārstāvji

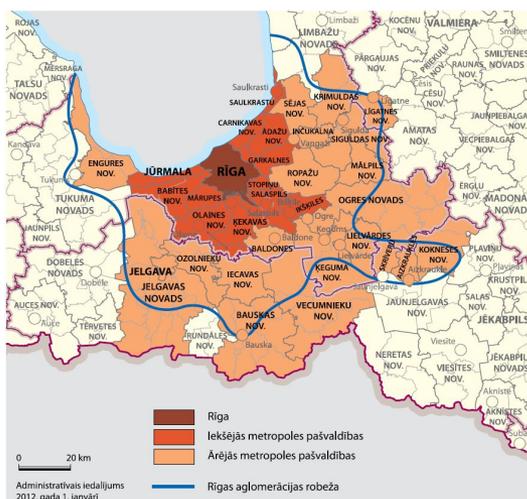
Plānotas 3 tikšanās reizes (plāna izstrādes sākuma (08.05.2018), vidus un noslēguma fāzē)

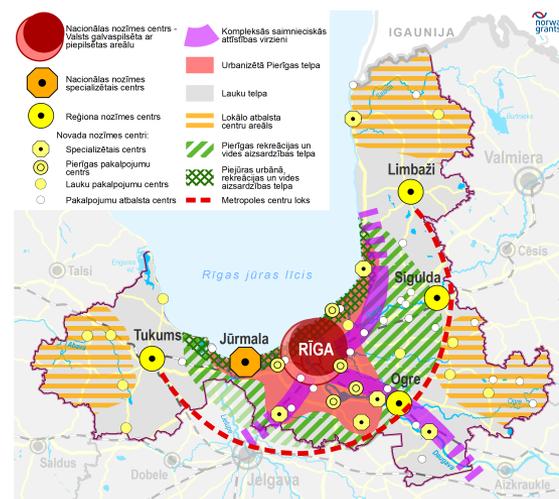
RĪGAS FUNKCIONĀLĀS TELPAS SAPRATNE

„Rīgas reģiona attīstības stratēģija 2000-2020”

„Reģionu attīstība Latvijā 2011”

„RPR ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030”

Metropoles teritoriālais aptvērums (Latvija 2030, RPR Attīstības programmā noteiktais)

Rīgas metropole tiek uzlūkota kā ar galvaspilsētu funkcionāli cieši saistīta ekonomiskās un sociālās kustības telpa, ko veido Rīgas pilsēta kopā ar tuvējām dažāda lieluma pilsētām (Jūrmalu, Olaini, Jelgavu, Baldoni, Salaspili, Ogrī, Tukumu, Siguldu) un novadu pašvaldībām, kurās izteikta iedzīvotāju ikdienas svārstmigrācija

Rīgas funkcionālā telpa – vienotas sapratnes radīšana

Rīga un Pierīga ... Rīgas aglomerācija ... Rīgas metropoles areāls ...

Rīgas metropoles teritoriālais aptvērums jāpārskata Plāna izstrādes procesā (!)

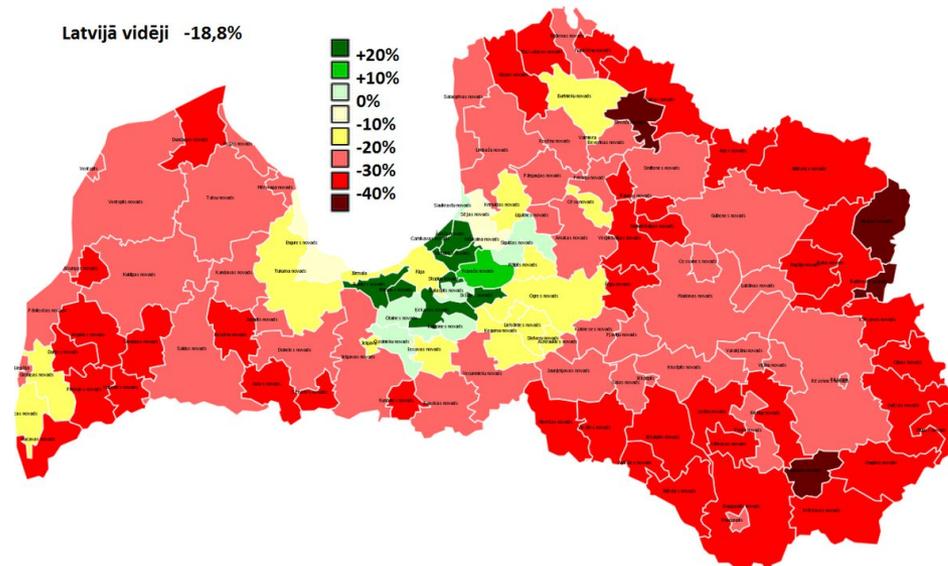
LATVIJAS KONTEKSTS – 20 GADU PERIODĀ

Latvijas iedzīvotāju skaita izmaiņas (%) no 01.01.2000. līdz 01.01.2018.

Garkalnes novads	142,9%	Grobiņas novads	-17,6%	Pāvilostas novads	-27,6%	Rundāles novads	-32,1%
Mārupes novads	106,1%	Burtnieku novads	-18,1%	Gulbenes novads	-27,6%	Ludzas novads	-32,2%
Carnikavas novads	86,8%	LATVIJA	-18,8%	Rēzeknes novads	-27,8%	Alūksnes novads	-32,3%
Ādažu novads	63,4%	Mālpils novads	-18,9%	Daugavpils	-28,0%	Aknīstes novads	-32,9%
Ikšķiles novads	54,5%	Cēsu novads	-19,1%	Rūjienas novads	-28,0%	Naukšēnu novads	-33,0%
Babītes novads	53,5%	Beverīnas novads	-20,2%	Preiļu novads	-28,2%	Vecpiebalgas novads	-33,2%
Stopiņu novads	51,1%	Kocēnu novads	-20,4%	Amatas novads	-28,3%	Raunas novads	-33,4%
Kekavas novads	46,2%	Jēkabpils	-20,5%	Pļaviņu novads	-28,4%	Vārkavas novads	-33,5%
Ropažu novads	17,9%	Ventspils	-20,7%	Rēzekne	-28,6%	Auces novads	-33,7%
Baldones novads	8,9%	Jelgavas novads	-20,8%	Mērsraga novads	-28,6%	Durbes novads	-33,9%
Olaines novads	8,2%	Līmbažu novads	-21,8%	Lubānas novads	-28,7%	Valkas novads	-34,2%
Ozolnieku novads	5,9%	Aizkraukles novads	-21,9%	Cesvaines novads	-29,4%	Āpes novads	-34,3%
Salaspils novads	5,3%	Smiļtenes novads	-22,8%	Salacgrīvas novads	-29,6%	Riebiņu novads	-34,7%
Saulkrastu novads	4,2%	Kuldīgas novads	-22,8%	Varakļānu novads	-29,8%	Alojas novads	-34,8%
Siguldas novads	3,4%	Liepāja	-22,8%	Salas novads	-29,8%	Mazsalacas novads	-34,9%
Inčukalna novads	-2,0%	Jaunjelgavas novads	-22,9%	Jaunpils novads	-29,9%	Rucavas novads	-35,1%
Engures novads	-8,4%	Kokneses novads	-23,2%	Viljānu novads	-29,9%	Daugavpils novads	-35,4%
Sējas novads	-9,8%	Dobeles novads	-23,6%	Aizputes novads	-30,4%	Zilupes novads	-35,7%
Iecavas novads	-10,8%	Bauskas novads	-24,0%	Skrundas novads	-30,5%	Ērgļu novads	-35,9%
Jelgava	-11,5%	Pārgaujas novads	-24,1%	Priekules novads	-30,5%	Krāslavas novads	-36,5%
Jūrmala	-11,9%	Ventspils novads	-24,4%	Vainodes novads	-30,6%	Ilūkstes novads	-36,6%
Lielvārdes novads	-12,0%	Priekule novads	-24,4%	Brocēnu novads	-30,7%	Jēkabpils novads	-36,8%
Tukuma novads	-15,2%	Kandavas novads	-24,9%	Līvānu novads	-31,0%	Kārsavas novads	-37,4%
Nīcas novads	-15,7%	Talsu novads	-25,2%	Viesītes novads	-31,2%	Alsungas novads	-37,4%
Keguma novads	-15,8%	Vecumnieku novads	-25,4%	Dundagas novads	-31,2%	Dagdas novads	-37,4%
Ogres novads	-16,0%	Rojas novads	-26,6%	Tērvetes novads	-31,5%	Cīblas novads	-37,7%
Rīga	-16,8%	Krustpils novads	-27,0%	Rugāju novads	-31,6%	Aglonas novads	-40,4%
Valmiera	-17,0%	Līgatnes novads	-27,0%	Balvu novads	-31,8%	Vīļakas novads	-41,1%
Krīmūldas novads	-17,5%	Saldus novads	-27,4%	Jaunpiebalgas novads	-31,9%	Strenču novads	-41,1%
Skrīveru novads	-17,5%	Madonas novads	-27,4%	Neretas novads	-32,0%	Baltinavas novads	-43,1%

Latvijas iedzīvotāju skaita izmaiņas (%) laika periodā no 01.01.2000. līdz 01.01.2018.

Latvijā vidēji -18,8%

Avots: Sociālie mediji, @ J_Hermanis. CSP dati

Iedzīvotāju skaita izmaiņas: vidēji valstī -18,8 % (!)

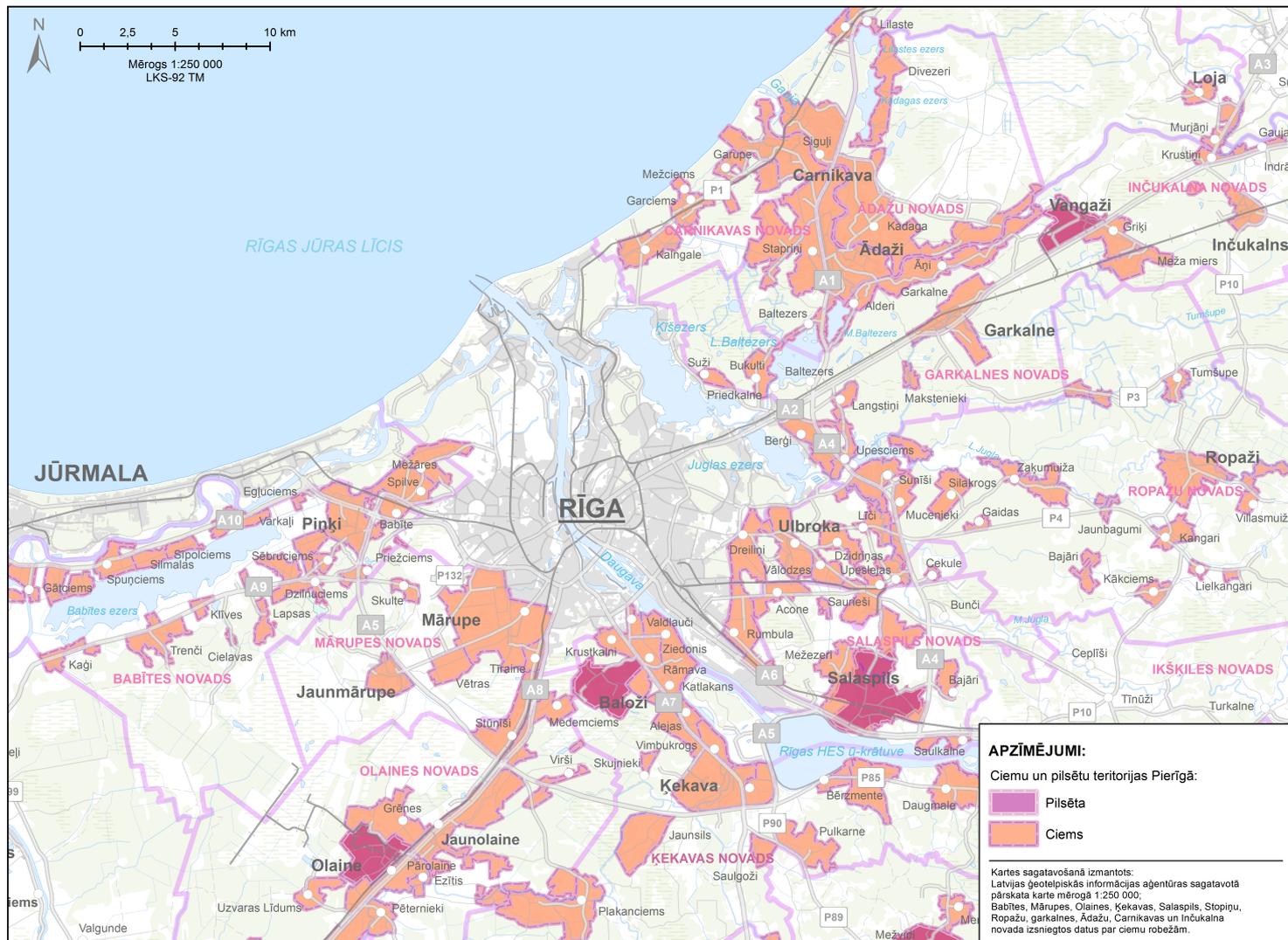
15 pašvaldībās (no 119) pozitīvas tendences

Lielākais pieaugums (+143 %) un samazinājums (-43 %)

Dramatiskas iedzīvotāju un sociāli ekonomisko aktivitāšu telpiskā izvietojuma izmaiņas

APDZĪVOJUMA STRUKTŪRA PIERĪGĀ 2018

Avots: Ivo Narbutis, maģistra darbs "Apdzīvoto vietu veidošanās un plānošanas principi Pierīgā" - LU, 2018

METROPOLES PLĀNA IZSTRĀDES PIEEJA –

Laika – Teritoriālais – Tematiskais IETVARS

Laika ietvars

Ilgtermiņa stratēģiskā vīzija – metropoles areāla sapratne un attīstības redzējums (2030+)

Vidējā termiņā – risināmie jautājumi (2021+)

Īstermiņa risinājumi – tūlītējie soļi jeb ‘akūtās’ vajadzības **3 gadu** laikā

Teritoriālais ietvars

Rīgas metropoles **IEKŠĒJĀ telpa** - Rīga, tieši piegulošās un tuvākās teritorijas

Rīgas metropoles **ĀRĒJĀ telpa** - Metropoles centri un apkārtnes teritorijas

Rīgas metropoles **IETEKMES areāls** - tiešas funkcionālas ietekmes teritorijas

Tematiskais ietvars

Metropoles areāla **pārvaldība**

Reģionālā un starptautiskā **konkurētspēja**

Apdzīvojuma **struktūra**

Transports un **mobilitāte**

Publiskie **pakalpojumi**

Dabas **vide**

Teritoriālais ietvars – metropoles telpas

Rīgas metropoles **IEKŠĒJĀ telpa**

Rīga, tieši piegulošās un tuvākās teritorijas

Rīgas metropoles **ĀRĒJĀ telpa**

Metropoles centru loka – Tukuma, Jelgavas, Ogres, Siguldas un Limbažu novada pašvaldības un tuvākās teritorijas

Rīgas metropoles **IETEKMES areāls**

Tiešas funkcionālas ietekmes teritorijas RPR, ZPR un VPR, galvenokārt nozīmīgāko transporta koridoru virzienā

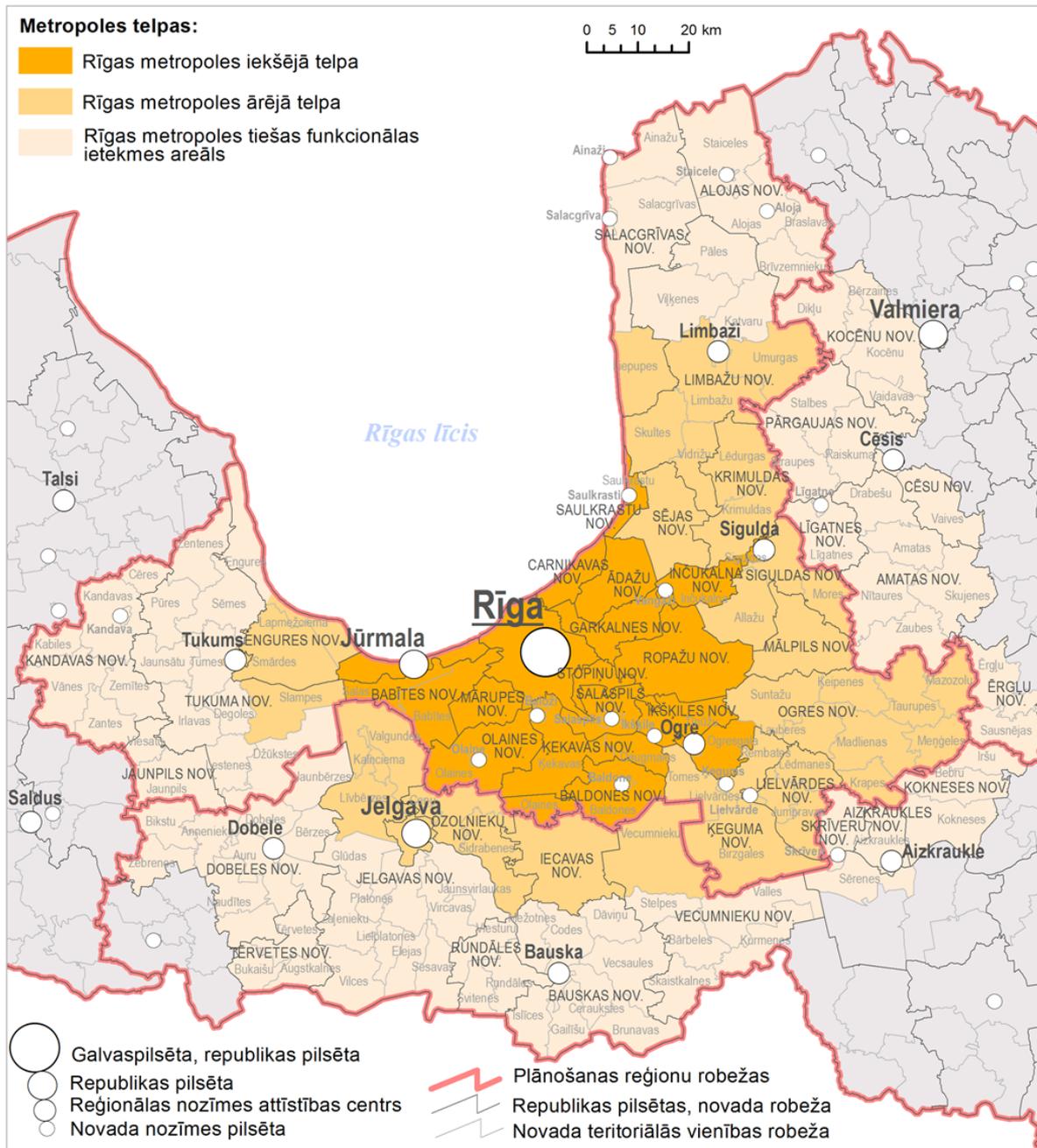
(!) Dalījums 3 dažādās telpās balstīts uz katrai no šīm telpām raksturīgo pazīmju kopumu – **attālums līdz galvaspilsētai Rīga, iedzīvotāju svārstmigrācijas intensitāte, iedzīvotāju skaita izmaiņu tendences, transporta plūsmu virzieni, publisko pakalpojumu pieejamība, u.c. specifiskas pazīmes**

Metropoles telpas:

- Rīgas metropoles iekšējā telpa
- Rīgas metropoles ārējā telpa
- Rīgas metropoles tiešas funkcionālas ietekmes areāls

0 5 10 20 km

- Galvaspilsēta, republikas pilsēta
- Republikas pilsēta
- Reģionālās nozīmes attīstības centrs
- Novada nozīmes pilsēta

- Plānošanas reģionu robežas
- Republikas pilsētas, novada robeža
- Novada teritoriālās vienības robeža

RĪGA:
PLĀNOŠANAS REĢIONS

Metropoles telpām raksturīgās pazīmes

PAZĪMES	IEKŠĒJĀ telpa	ĀRĒJĀ telpa	IETEKMES areāls
Teritoriālais aptvērumš (attālums no Rīgas)	~50 km	~75 km	~100 km
Svārstmigrācijas intensitāte (Rīgā strādājošie darbspējas vecumā)	>50 %	30-50 %	>20 %
Iedzīvotāju skaita izmaiņas	Pieaugošs	Nedaudz negatīva izmaiņu tendence	Galvenokārt negatīva izmaiņu tendence
Sabiedriskā transporta organizācija	Rīgas virzienā	Rīgas un reģiona nozīmes centru virzienā	Galvenokārt reģiona nozīmes centru virzienā
Publisko un sadzīves pakalpojumu saņemšana	Galvenokārt Rīgā	Rīgā un reģiona nozīmes centros	Galvenokārt reģiona nozīmes centros
Pakalpojumu pieejamība un kvalitāte	Salīdzinoši laba pakalpojumu pieejamība un kvalitāte, taču Pierīgā pastāv pakalpojumu nepietiekamības problēmas, (īpaši izglītības un veselības jomā)	Ierobežota pakalpojumu pieejamība un kvalitāte, īpaši ārpus reģiona nozīmes centriem	Ierobežota pakalpojumu pieejamība un kvalitāte
SPECIFISKĀS PAZĪMES	Zems bezdarba līmenis Salīdzinoši augsts iedzīvotāju ieņēmumu līmenis ar tendenci pieaugt Starptautiskais tūrisms Izglītības un zinātnes koncentrācija	Reģiona nozīmes centru loma un potenciāls ievērojami pārsniedz apkārtnējo teritoriju attīstības potenciālu	Salīdzinoši vāji attīstīta sabiedriskā transporta sistēma un saistītā infrastruktūra Zemākas kvalitātes vietējo un reģionālo ceļu stāvoklis

Tematiskais ietvars – risinājumi teritorijās

Metropoles areāla **pārvaldība**

(koordinācija, atbildības, lēmumu pieņemšana un īstenošana)

Reģionālā un starptautiskā **konkurētspēja**

(biznesa vide, tūrisms un reģionālais mārketing)

Apdzīvojuma **struktūra**

(mājokļi un apdzīvoto vietu dzīves vides sakārtošana)

Transports un **mobilitāte**

(sasniedzamība un sabiedriskais transports)

Publiskie **pakalpojumi**

(izglītība, veselība, kultūra, brīvā laika pavadīšanas iespējas)

Dabas **vide**

(vides kvalitāte un stāvoklis, vides un dabas resursu pārvaldība, klimata pārmaiņas)

(!) Atkarībā no risināmo jautājumu tematikas, **sniegti priekšlikumi konkrētām rīcībām katrā no metropoles telpām (iekšējā telpa, ārējā telpa, tiešas funkcionālas ietekmes areāls)**, kā arī **kopīgie risināmie jautājumi** visā Rīgas metropoles areālā

PĀRVALDĪBA

Aktuālākie jautājumi

Administratīvais reģions vs.
Funkcionālais reģions

Dabā robežas neeksistē

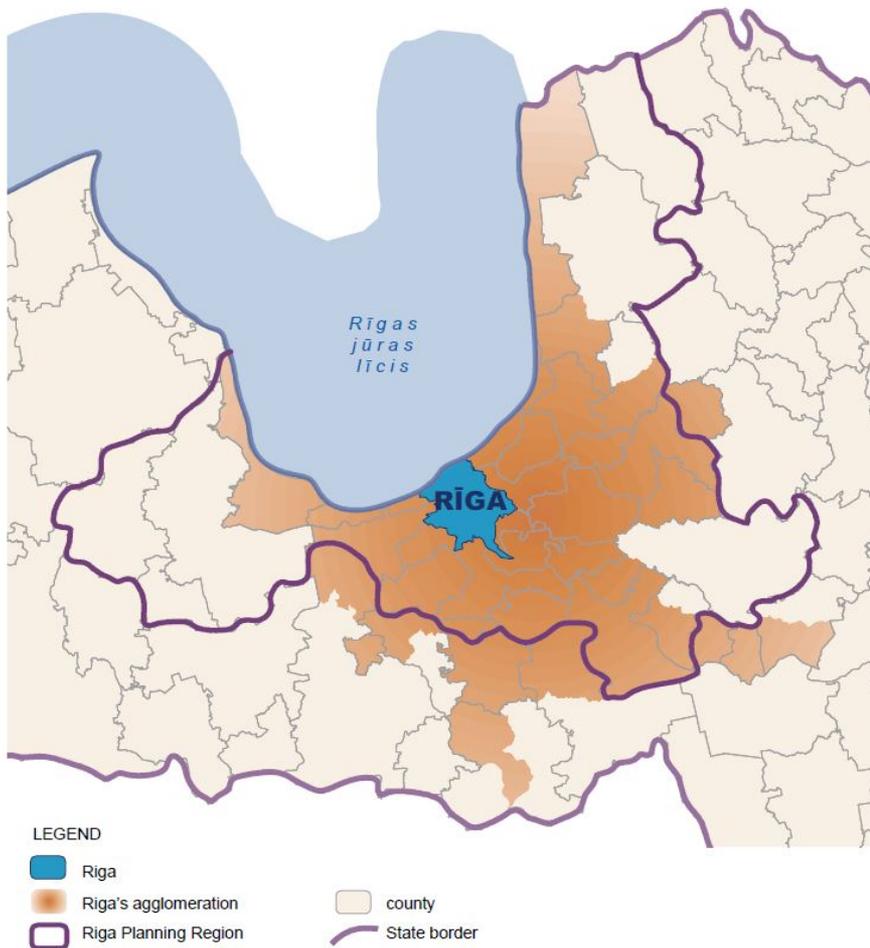
Metropoles areāla **teritoriālais
aptvērums** - 'piederības sajūta'

Kā sadarboties 'pāri robežām' -
sadarbības modeļi

Plānošanas pieejas, **atbildības,
lēmumu pieņemšana** un finansēšana

Pārvaldības attīstības iespējas

Jaunas formas vai esošo struktūru
pilnveidošana ?

Avots: „Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030”

KONKURĒTSPĒJA

Piemēram - Mēs un Ziemeļu kaimiņi

Rīgas metropoles areāls – 1,1 miljons iedz. (60+ % no LV)

Harju (Igaunijā) – 0,5 miljoni iedz. (40+ % no EE)

Helsinki-Ūsimā (Somijā) – 1,6 miljoni iedz. (30+ % no FI)

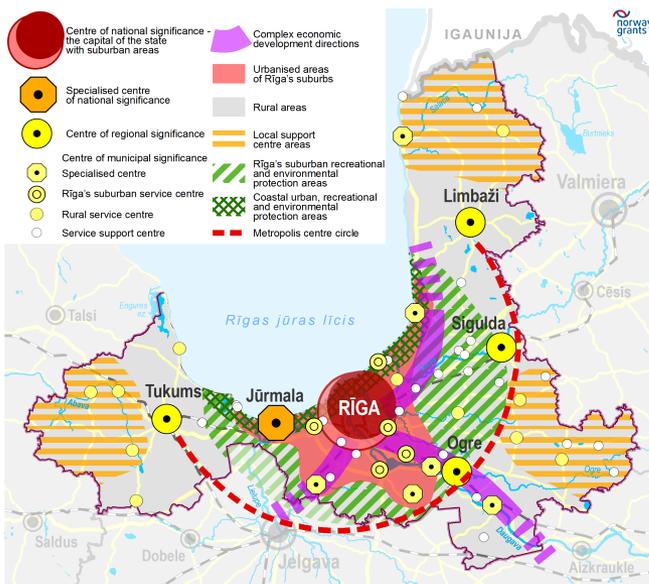

Secinājumi

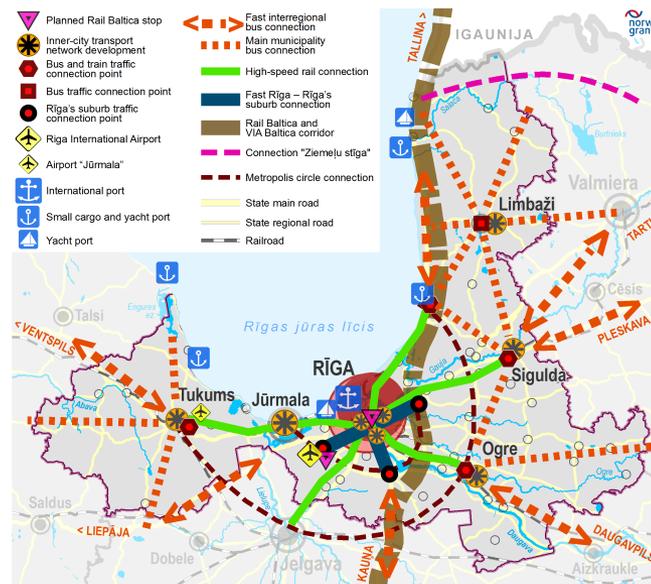
Par spīti Latvijas galvaspilsētas ģeogrāfiskajai atrašanās vietai un lielumam, Rīgas starptautiskā konkurētspēja ir zemāka nekā līdzīgām pilsētām Baltijas jūras reģionā

APDZĪVOJUMS - MOBILITĀTE - PAKALPOJUMI

The map is developed within the framework of the project "Increasing territorial development planning capacities of planning regions and local governments of Latvia and elaboration of development planning documents" (No. 4.3.24N19P1-002) of the 2009-2014 program No. L107 "Capacity building and institutional cooperation between Latvian and Norwegian public institutions, local and regional authorities" of the Norwegian Financial Mechanism.

The map is developed within the framework of the project "Increasing territorial development planning capacities of planning regions and local governments of Latvia and elaboration of development planning documents" (No. 4.3.24N19P1-002) of the 2009-2014 program No. L107 "Capacity building and institutional cooperation between Latvian and Norwegian public institutions, local and regional authorities" of the Norwegian Financial Mechanism.

Koordinētu darbību nepieciešamība

Saskaņota apdzīvotuma struktūras – mobilitātes – publisko pakalpojumu plānošana

Apdzīvotuma struktūra

Rīgas pilsētas funkcijas ārpus pilsētas robežām un mazāku 'satelītpilsētu' vai ciemu loma

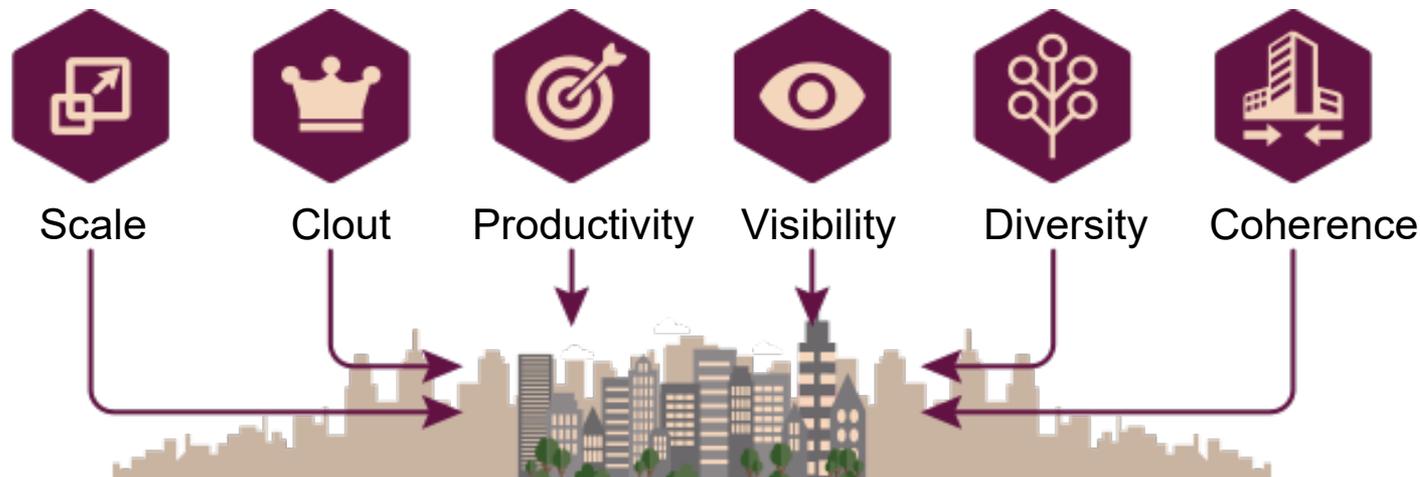
Mobilitāte un publiskie pakalpojumi

Iekšējā un ārējā sasniedzamība, Rail Baltica konteksts un Rīgas-Pierīgas transporta sistēmas integrācija. Pakalpojumi koordinēti ar apdzīvotuma struktūru un mobilitātes iespējām

Metropolitan area: Cities outgrow their boundaries

Metropolitans Areas offer:

But only if they are organised.

Growth management or growth mis-management.

“The BUSINESS of CITIES”

PALDIES !

RĪGAS PLĀNOŠANAS REĢIONS
www.rpr.gov.lv

Rūdolfs Cimdiņš
rudolfs.cimdins@rpr.gov.lv

RĪGAS
PLĀNOŠANAS REĢIONS

